

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvoje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. šte. 220. O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Naše birokratovstvo.

V očigled koraka, ktereja je storila slavna c. k. dež. vlada nasproti narodnemu odboru za podporo stradajočih na Kranjskem, nemamo besedi, ki bi birokratičnega raka, na zdravji države gloda-jočega, dovolj označile. Zato in da se nam ne bode očitalo, ka ljudstvo k „sovraštva in zaničevanju“ proti javnim organom sčujemo, prepisemo tu od besede do besede karakteristiko našega birokratovstva iz zgodovinsko-vednostne razprave izšle l. 1864. v lipniških zvezkih „Unsere Zeit.“ Razmišljanja naj si naši bralci sami delajo. Piše se tam v 85. zvezku pod naslovom: „Oesterreich in den Jahren 1852—62 tako-le:

„Avstrijska birokracija je mehanizem, ki ima obstoječe naredbe in zapovedi državne oblasti izvesti. Posameznim udom tega mehanizma je prepovedano svoje ideje in pojme imeti, še manj po njih ravnati, načelo, ki se z bistvom birokracije seveda strinja, pa nikjer tako sistematično uresničeno ni, ko v Avstriji. Upravni uradnik v Avstriji ima vse slučaje vsakodnevnega občejanja, tudi stvari, ki se tičejo tesnejših krogov življenja v državi, tudi najmanjše, najmanj pomenljive stvari, po pisani zapovedi odločevati. Ako življenje čez te zrase, mora v najboljem slučaju prenehati v svoji delavnosti, poročati na višje mesto in čakati, da nova pisana zapoved pride, katero je praktično življenje tudi morebiti že prehitelo. Pravosodje, katerega ločitev od politične uprave je za najnižje instance odpravljeno bilo, ni imelo v pravem pravosodnem uradniku več nepogojno pazljivega varuha svoje česti. Res je nepristranost in strogo izpolnovanje dolžnosti avstrijskih sodišč pred revolucijskim letom 1848 slovelo in, ako se posamezne izjeme, ki morebiti pravilo utrujejo, prezrejo, avstrijske sodnije zaslužijo ono slavo. Po revoluciji pa je pravica deloma obmolknila in ako na njeno mesto ni tudi dvomba o nedolžnosti sodniškega stanu stopila se vendar prejšnje zaupanje ni povrniti moglo. Način, kako so v časih reak-

cije, pred in po opravljenji suščeve ustave, v političnih pravdah pravosodili, pač ni mogel k povečanju česti avstrijskih sodnij nič pripomoči.

„Vажnejši seveda ko poskrbovanje pravosodnih zadev, moralo se je v vsem razvitku Avstrije kazati delovanje uradnikov politične uprave v tem času. Saj je bil z onimi 31. dec. 1851 določenimi načeli up do najmanjšega sledu po samoupravi v daljno daljavo potisnen! S tem so se razumniku že od spredaj težave in zadržki kazali, ki se bodo proti nameravanemu delu vzdignili. Ministerstvo je hotelo državo organizirati in vso organizacijo z izključljivo delavnostjo uradništva izvršiti. Potreba pa je bilo uradništvu samemu, ki je bilo po revoluciji, po njej sledečih organizatoričnih poskušnjah, po provizoričnih redovih in neredovih mnogostransko pokvarjeno, nujnega preustrojenja, tako da se je vlada s svojimi namerami v osodepolnem cirkulu sukala, iz katerega — kakor je izkušnja pokazala — ni nikoli prišla. Najmanj je ono 31. dec. mišljeno ustanovljenje posvetovalnih skupščin za okraje, okroge in dežele upravi to zlostanje popraviti moglo. Kajti celo tedaj si je težko kak razumnik domišljeval, da imajo take posvetovalne skupščine res življenje dobiti, da bodo res sklicane, res za svet prašane in poslušane. To se ni zgodilo in kar se je v Avstriji do leta 1860 na političnem polju storilo, moralo se je storiti po oni plačani birokraciji pod zapovedništvom ministerstva. In birokracija je morala vsled pravomočne, nepopolne, zastarele naredbe svoje dejanje in nehanje tako urediti, da je višjim za trenutek bilo všeč, ne pa da je njim, državi, občini vstrajno koristilo.

„Tako prizadevanje se kaže po celi vzajajočih vrsti avstrijskega uradništva in prerašča vse druge čednosti ali napake stanu. Avstrijski uradnik ima v rokah nadzorovalno pravico nad vsemi njemu podredjenimi, kar in praksi lahko veliko samovoljstvo postane in posebno pri pospeševanjih pokroviteljstvo lahko v najlepši cvet spravi. Naredba, naj pri napredovanji čas služ-

bovanja odločuje, je bila po drugih paralizirana katere so avansiranje odlastnosti odvisno storile, ki se morejo spoznati samo po skrivnem nadzoru- rovanji življenja in delovanja podložnih. S tem je šikanam odprte duri in vrata; kajti kakor je hvalevredno, ako se postavi brezmadežno moralno vedenje kot prvi pogoj za napredovanje v plači in časti, tako je pa vendar mnogokrat isto veljalo za brezmadežno, kar glavar v svoji vse-mogočnosti ni grajal. Ta naj neprestano tenko opazuje moralno, religiozno in službeno vedenje svojih nižjih; izrečno mu je zapovedano, pri vseh nameščevanjih in poviševanjih na pravo vedenje in moralnost ostro gledati. Koliko prostora je s tem samovoljstvu dan, je očitno in kaj pomenijo v državah, ki so jih revolucijonarni viharji pretresali, skrivna pisma o vedenji, si lahko mislimo. Kako pa je avstrijski uradnik pri vsem sem slabo plačan, to svakdo priznava in s tem je dana skušnjava, si po nepošteni poti pomoči iskati. Še višji uradniki so bili slabo plačani, nižji pa je bil res usmiljenja vreden. Pa nižjemu je bilo prepovedano, si po brez dovoljenja višjih stranskih opravilih kaj prislužiti in načelnik urada je moral vselej odločiti, ali je to ali ono stransko opravilo dovoljeno“.

Vprašamo: Koliko smo glede uradništva napredovali od leta 1852? Napredovali smo, da se je birokratovstvo ukoščenilo, in utrdilo; sicer nič. Sicer najdemo pod „ustavno“ obliko tisto samovoljstvo, tisto gospodoželjnost, tisto brezobzirnost, brezsrčnost in brezmiselnost, kakor jo je opazoval zgodovinar pred 20 leti na našem birokratovstvu.

Dopisi.

Iz Trsta. 28. febr. [Izv. dop.] Naznanil sem vam bil, da se je ustanovilo tu društvo nemških ustavoverceev, da bi tla pripravljalo za ono misel, ki meni, da bode Trst enkrat nemško pri-

Listek.

Cesarska javna knjižnica v Petrogradu.

Izmed vseh sedanjih knjižnic (velikih) je najmlajša cesarska knjižnica v Petrogradu, pa kljubu temu že šteje sedaj čez 1 milijon zvezkov. Presega jo samo velika pariška biblioteka, ki več ko dvakrat toliko zvezkov šteje, mnihovska pa jej je skoro enaka po številu zvezkov. To petrogradska knjižnica ni ustanovljena od Petra Velikega, kakor se mnogokrat meni, stoprv Katarina II. jo je utemeljila s prilastitvijo znamenite zbirke knjig na Poljskem. Od leta 1871 sem ima Petrograd to knjižnico kot javno.

Poslopje te knjižnice stoji na nevskem prostoru in obsega sedaj prostor 20.000 kvadratnih čevljev. Prednja stran je 625 čevljev dolga in 64 čevljev visoka. Leta 1860 je bila zmerjena dolgost lesenih pregraj za knjige na 15 „vrst“ t. j. več ko dve nemški mili. Od te dobe so se pregraje še za nekoliko vrst pomnožile, pa vse ni s knjigami napolneno.

Ako bi kdo hotel vse knjige prečitati, moral

bi več ko sto let noč in dan čitati, ako bi eno knjigo tudi samo eno uro v roki imel.

Knjig je prišlo posebno iz poljskih knjižnic mnogo v to knjižnico. Prvi glavni donesek k tej knjižnici bila je knjižnica poljskih grofov Zaluskih, katera je bila o tretjem deljenji Poljske na ukaz Katarine II. l. 1795 v Petrograd spravljena. Knjižnica onih grofov je bila jako bogata in imenitna. Imela je v sebi mnogo imenitnih tisko in rokopisov in služila poprej Zaluski rodovini v veliko čast. Posebno imenitni so bili v njej važni rokopisi kralja Janeza III. L. 1789 je obogatil Dubrovski, ki je ob času francoske revolucije bil pri ruskem poslanstvu v Parizu, knjižnico z važnimi rokopisi, katere je deloma zastonj dobil, deloma za mal denar kupil. Med leti 1817 in 1830 dobila je knjižnica mnogo imenitnih cerkveno — slovanskih tisko- in rokopisov deloma podarjenih deloma kupljenih. Daljši doneski so došli knjižnici v času vladanja carja Nikolaja I. in sicer kot bojni plen v bojih proti vzhodnim deželam. Med drugim je tedaj prišlo v knjižnico nekoliko rokopisov perzijanskih pesnikov in zgodovinarjev. V letih 1831—1834 je knjižnici pri- padlo mnogo zbirke po potlačenji poljskega pun-

ta. Iz Varšave je prišlo 150.000 zvezkov, kateri so poprej bili last družbe prijateljev literature in tudi javne knjižnice tam. V tej zbirki se nahaja jako mnogo prvotiskov iz 15. stoletja nabranih po poljskih samostanih. Od te dobe se je knjižnica pomnoževala samo z darovi in nakupovanjem z denarji državne blagajnice. Tako je bila l. 1836 za 100.000 rubljev kupljena knjižnica grofa Suchtele-a, ki je umrl kot ruski poslanik v Štokholmu. Zbirka tega zaslužnega moža je štela 27.000 zvezkov. Za carja Nikolaja I. bila je knjižnica pomnožena razen nekaterih manjših zbirek posebno s starorusko in sploh slovansko knjižnico Pogodinovo, znanega starinoslovca in slavista; kupljena je bila za 150.000 rubljev.

Oddelek za rusko literaturo je bil utemeljen s carskim ukazom l. 1810, vsled katerega mora vsak ruski založnik dva dolžna iztisa iv knjižnico poslati. Razume se, da kljubu temu ukazu niso mogli v knjižnico priti vsi spisi starejše ruske literature, ker so se najstareše ruske (cerkveno-slovanske) knjige tiskale zunaj Rusije, najbolj na Poljskem, Českem, v Italiji in Črni gori, in ker so v novoruskem jeziku tiskani spisi jako redki. Razen Pogodinove zbirke je bilo še več

samice. Denes morem poročati, da s tem konstitucionalnim društvom ni nič, ne more naprej. Predsednik mu je dr. Rabl, rojen Slovenec iz Štajerskega, včasih bil tudi Slovenec, a zdaj Germaniji zapisan, ker to bolj kaže. Udje so nekteri najbrž komandirani uradniki. A vse vkup se ne more držati proti navalu Laha in Slovence, ki morata obadva nemško luliko pleti in prek zida metati. Nemec se ne sme ugnezditi, ker on se usadi kakor rakita na vodi in je kakor jež pri lesici v brlogu.

Mestno starešinstvo ima pogostoma seje, ter sklepa o raznih rečeh. A vedno našim laškim mestnim očetom stopa vladni komisar na prste, zdaj za eno zdaj zopet za drugo reč, vedne so „organizacije“ ene in druge reči, pa vse je le rakova pot.

Najbolj se jim mudi za organizacijo nove policijske straže. To se ve, da bi radi tako policijo imeli, ki je po njih kopitu, da bi se namreč zbralo osobje, katero bi njih političnim namenom koristiti moglo in zadostovalo italijanskemu cilju. Da je tu v Trstu jako nevarno za tujca, kateri ne pozna zadeve tukajšnih težakov in potepuhov, je krivo tudi to, ker sodnija s takimi ljudmi premehko postopa. Zato pa se sliši vsak dan, da je bil tu ali tam v mestu kdo zaboden ali pobit. — Ako še vojaško policijsko stražo odpravijo, potem se pa kaj hujega nadejajmo, potem nismo gotovi pred zavratnim Lahonom in nožem. Zdajni policaji so tržaškim lahom velik trn v peti, ker branijo kolikor toliko vendar še surove napade na nas Slovence.

Vreme je pri nas nestanovitno bilo do sedaj. En dan solnce greje, da je skoraj vroče, zopet drugi dan dežuje, da je blata do členkov. Mandoli so začeli cvesti, ter odpirajo preljudi spomladi vrata, tudi druga drevesa imajo že brstje veliko, in nadejati se je kmalu zelenja.

Iz Gradca. [Izv. dop.] Ker so se omenjale dozdej nevesele novice od tukaj, naj se tudi meni dovoljuje, da omenjam veselejše. Tukaj osnovano „pevsko društvo višjih šol“ precej lepo napreduje. Ima že blizu 200 udov, izmed katerih je 70 izvršujočih; želeli bi bilo, da bi marljivejše k pevskim vajam prihajali, kakor dozdej. Nek ud odbora pevskega društva mi je tožil, da je včasih le kakih 30 nazočih. Še lepše bo društvo napredovalo, ako se vsi pevci pridno vaj udeležujejo, ker potem ne bo treba ene iste pesmi tolikokrat ponavljati. Ustanovne ude šteje društvo dozdej 4. Prvi je bil gospod A. Einspieler iz Celovca, za njim g. dr. Ploj, g. Jurca, i g. Wegscheider, vsi trije iz Ptuj; plačali so vsak po 15 gold. Živel! — Na dalje se snuje dijaško glasbeno društvo, ki ima, kakor slišim, že zagotovljeno bodočnost. —

Iz Zagreba. 29. febr. [Izv. dop.] Od tukaj se v magjarske novine telegrafira, da misli

novi banski namestnik Vakanovič obadva narodna dnevnika, ki ju imamo, na en mah ubiti t. j. suspendirati. Ali tudi s to kruto silo Magjari narodne stranke ne bodo uničili. Znano je, da je bil Rauch vse neodvisno časopisje iz Hrvatske iztiral, ali našlo je v granici zatočišče in od tam je prognani „Zatočnik“ Raucha vrgel. Tako so tudi zdaj narodnjaki že vse preračunili, cel vojni plan načrtali in vedo, kaj bodo storili, ako se njih glasila suspendirajo in ne morejo v Zagrebu izhajati. „Obzor“ piše: „Ni dosta da se v Zagrebu ustavi slobodna beseda, nego trebalo bi uničiti vse tiskarne v Evropi, pa še potem bi se ne moglo zaprečiti, da se ne čuje in ne odjekuje beseda, katero narod pričakuje. Z vseh štirih strani moremo mi v domovino puščati one goreče jezike.“

Da si volitve še niso razpisane, začelo se je vendar že živo agitovanje od vladne in od narodne strani. Vladni kandidatje se nameravajo posluževati originalnega manevra: oni namreč hočejo prisvojiti si program narodne stranke in pod to zastavo vojevati za svoje osebe.

Tako so delali tudi l. 1867 roté se narodu da so za samostalaost Hrvatske in za članek 42 ki jo zagotavlja. Držali potem res niso obljube, tako bi jo tudi zdaj ne.

Glasovanja Dalmatincev je, kakor zdaj vidno kriv tudi Andrassy, kateri je baje odtrganje te kronovine iz cislajtanske zveze in utelovljenje njeno s „Štefansko krono“ Auerspergu in ustavovercem v program predpisal. Andrassy misli na svojo Magjarsko donavsko konfederacijo, v kateri bi Magjari gospodarili, Slovani se pa vladati dali. Tako hočejo tudi „panslavizmu“ žile podvezati prepustivši Čeha in Slovence s Trstom Germaniji. Hvala bogu, da je to že prepozno, in da se je duh slovanstva že toliko probudil, da se pri nas ne bode noben narodnjak našel, kateri bi hotel z Magjari „unijo“ na škodo slovanskega značaja našega naroda in v izdajo drugih Slovanov.

Iz Prage. 28. febr. [Izv. dop.] Naš namestnik Koller je baje na Dunaj poročil, da je med velikimi posestniki nakoledeval 20 glasov večine, ko je po okrajih okolo hodil, ter da zdaj vlada lahko zbor razpusti. Pripravljamo se torej na nove volitve, ktere smo že bog ve kolikokrat opravljali. Morali bi se teh večnih volitev naveličati, ko bi Čehi ne bili. Ali da Čeh potrpi, to je pokazal tačas, ko so pod velikim in malim Prokopom vsi Nemci pred njim „podplate kazali“, kakor je „Slov. Nar.“ enkrat rekel. Po naših računih se pa Koller moti, če misli da je že za ustavoverne vspehe popolnoma tla pri nas pripravil. Mi se volitev veselimo. Da bode narod zvesto stal za svoje pravo, o tem je čisto nemogoče dvomiti. A tudi plemstvo je pri zadnjih volitvah pokazalo, da stoji z narodom. Tako bodo nove volitve pri

drugih večjih in manjših zbirek za knjižnico kupljenih, tako tudi v poslednjem desetletju knjižnica slovečega češkega pisatelja Jungmanna, ki je znamenita po vseh od l. 1857 tiskanih tehničnih spisih. Medicinska stroka se je dopolnila s knjižnico dra Rosenberger-a. Tudi Voltaire-ovo knjižnico, ki obsega 7000 zvezkov tisko- in rokopisov, hranjuje cesarska knjižnica v Petrogradu.

Po zadnji štetvi (koncem leta 1859) je obsegala knjižnica 840.853 zvezkov tiskovin, 29.045 zvezkov rokopisov in avtografij, med katerimi so orijentalni posebno pomenljivi, in 66.162 izrezlin v medi, map, muzikalij itd. Do konca l. 1867 vzraslo je to število na 1.044.045 tiskovin, 34.187 rokopisov in 85.691 izrezlin v medi itd.

Kar se tiče moderne lepoznavske literature, imajo francoski in nemški klasiki prevago. Tudi moderni latinski pisatelji in glavna poljska literatura je skoro popolnem zastopana. Italijanska pesniška dela se nahajajo raztrošena, izmed pesnikov drugih narodov (ruskih, vzhodnih staroklasničnih) je malo del v cesarski knjižnici.

V eni izmed mnogih soban opazujemo na posebnem podstavku astronomičen stroj, spominek na Wallensteina, namreč njegov „astrolabium“ (t.

j. zvezdomer, stroj za merjenje oglov na nebu, od Hiparha uveden in od starih zvezdoslovcev rabljen). Z onim strojem se je Wallenstein še poslednji dan pred svojo smrtjo posvetoval in tako osodepolno goljufan bil. Verjetne dologe pravijo, da je velikognejinja Helena ta tragični ostanek na Českem kupila, kar kaže, da je ta stroj res Wallensteinov astrolabium.

Med znamenitostmi se morajo tudi šteti prvotiski iz jugoslovanskih tiskarnic v Hercegovini, Črni Gori, Moldavi, Valahiji in Srbiji, iz let 1494 do 1791. Vsak iztis je bibliografična posebnost. K tem se družijo za Jugoslovane važne, v Carigradu, Smirni itd. najdeni tiskovine.

Razen tega se nahajajo še sledeči prvotiski: „Turrecrematov komentar k psalmom“, okolo leta 1472 tiskan v dvomnem mestu „Cracis“; najstarejši muhiovski tiskopis: Wannovi „Sermones“ 1482; prvi pruski tiskopis: „Življenje sv. Doroteje“ 1494, edini iztis na svetu; prvi švedski tiskopis „Dialogus creatorum“, Štokholm 1494; češka husitska biblija 1488 itd.

Rezen te knjižnice ima Pétrograd še 15 drugih javnih knjižnic, izmed katerih jih nekoliko šteje po 200.000 zvezkov.

(Iz olomuškega „Pozora“.)

nas samo nov dokaz, da ministerstvo nema upanja, češko kraljestvo v svoj okvir dobiti. „Že smo protivno stranko tako daleč dognali — pravijo Narodni Listy“ — da nobena človeška moč ne more dobiti od nas niti pedi tal, in da še onim desetim možem, ktere hočejo dobiti, morajo reči: poželite kar hočete, vse Vam damo samo da idete z nami. Tako daleč smo mi kot zatirani narod pritiskali ustavačko stranko.“

Kakor povsod pri političnih strankah tako je tudi pri nas več barv v narodnem taborju; znan je razloček med tako imenovanimi „Mlado“ in „Staročehi.“ Kakor imajo vsak svoje časopise, tako hočejo ustanoviti tudi vsak svoje politično društvo. Stari so ustanovili svoj „česki klub“, „mladi“ hočejo pod vodstvom dr. Sladkovskega ustanoviti „narodni klub.“ Pravila so že namestništvo podana v potrdilo. Ker so naše frakcije proti vnanjemu sovražniku vedno edine, ne škoduje nam ta „nesloga“; narobe, vsled tega nastaja neko tekmovanje v delovanju, ki je, ako se mirno premisli stvar, narodu in narodni reči samo na korist.

Iz Dunaja. — 29. febr. [Izv. dop.] — Marsikdo je, vračaje se v domačijo, svojim rojakom že pridigoval, da je doma vendar le naj bolje in da se velikokrat človek v tujini stoprv uči domovino ljubiti in spoštovati, če je doma bil v tem oziru celó mrzel, — ker v tujini „sred ljudi povsod je sam“. In ta misel ima mnogo resnice v sebi, dasi prav star filisterski izrek samopridnikov pravi, da „ubi bene ibi patria“. Dandenašnji pa, ko se človeštvo takó množi, nas je veliko primoranih, na tujih tleh živeti; — in iz tega nastane dušna potreba, da rojak rojaka poišče, o ljubem domu z njim pogovori, ter se takó ustanovi prijateljsko, enako čuteče društvo „in partibus infidelium.“ Vidi se to po vseh velikih mestih, da se taka društva inostrancev ustanove. — Dasiravno bi imeli biti Slovani v avstrijskem prestolnem mestu bolj doma, kakor smo res, se posebno Slovence, kojih nas je tukaj najmanj, strašno osamelega čuti, če se rojakom ne pridruži. Imajo sicer slovenski študentje vseučiliščniki društvo „Slovenijo“, a to stoji letos na slabših nogah, nego je prej, in ako bi „Slovenija“ tudi ne hirala, nam samo taka mala društva sedaj ne zadostujejo več, in treba je, da se v času, ko postaja ideja Slovanstva — sicer le polagoma — bolj in bolj kri in meso, da se tudi v društvenem življenju Slovani spoznavamo, sčasoma tukajšnja razna društva v eno veliko slovansko zlijemo, ter takó močnejši postanemo. (Po številu smo Slovani na Dunaji že precejšen faktor, ker nas je menda nad 100 tisoč.) Deloma je takó že pri „Slovanskem pevskem zboru“, v katerem so razen Poljakov-separatistov, vsi drugi avstrijski Slovani zastopani. Tudi Slovencev je nekoliko zraven, dasiravno bi jih bilo lahko še veliko več! — To društvo si je v desetih letih svojega obstanka pod vodstvom vrlega Slovana, obče spoštovanega možaka, gsp., Tovačovskega, s svojim petjem častno mesto med enakimi društvi pridobilo. Letopis tega društva za 1871 nam kaže, da ima 148 plačujočih udov, med temi 6 ustanovnikov in 140 pevcev; torej skupaj 288 rednih in 4 častne ude. — Pa število vedno narašča. Letopis nam tudi poroča o lepih zabavah in velikih besedah, ki jih je društvo preteklo leto napravilo: vsak, kdor je kedaj te zabave obiskaval, ve povedati, kakó veselo in brez prisiljenosti se človek tukaj prav kakor prijatelj med prijatelji sme vesti.

Iz Dunaja. 29. marca [Izv. dop.] Ne da se tajiti, da se je vlada nekoliko oddahnila in se tembolj dobro počuti, čem bližja jej je bila smrt. Ta oddih se vidi tudi v njenih glasilih, kateri se zdaj že vesele, da je ustavni odbor galjsko vprašanje do rešitve pritiral. Res, nemogoče ni, da bode trgovina s Poljaki vendar-le končana. Pa kaj po tem? Nemci si obetajo, da bodo prosti enega dela opozicije, ter da bodo po tem laglje druge dele ukrotili. Ali zmotili se bodo, kakor so se dozdej še v vseh svojih planih. Nekdaj so mis-

liti, da kadar konkordata ne bode, bode Avstrija srečna. Kdo se zdaj zanj zmeni ko ga ni, in vendar nismo na čistem. Ravno tako so vse osnovne postavbe opezičije samo povečale in okrepčale. Tako bode tudi gališko poravnanje, ako se že izvede, v praktičnem življenji imelo gotovo nasproten pomen in vspeh od onega, kterege Nemci pričakujejo. To se jim že tudi nekoliko sanja, za to vidimo, da so v vstavovornem odboru vsi brez razločka proti Poljakom govorili, da si so se morali dati potem od vlade vleči v tira dalje in so glasovali za Poljake.

Tudi „katoliški“ centralisti, čijih voditelj je kardinal Raušer, in organ znani „Volksfreund“ že tožijo nad vladno politiko, ki bode s pogodbo s Poljaki uvela „federalizem na obroke“. — Jako neugodno mora vladi biti objavljanje onega v „Politiki“ naznanjenega pisma (glej pol. razgl. v zadnji številki. Uredn.), s katerim se od vladne strani na Českem glasovi nesramno kupujejo. „Wanderer“ imenuje pismo „Ein Uriasbrief“ in obžaluje, da more v Avstriji vlada na krmilu biti, ki ljudstvo naravnost pači in korumpira. V imenu politične poštenosti, v imenu lojalne politike, v imenu parlamentarne temeljne ideje obžaluje omenjeni list tako agitiranje.

Politični razgled.

Državni zbor bode baje že 25. marca začasno razšel se.

Ustavni odbor državnega zbora je po dolgem posvetovanji, v katerem so ustavoverci proti gališkim terjatvam govorili, ali za nje glasovali, sprejel glasoviti in ne za delaborat stoječ, subkomiteja. Čudno je slišati ministra Unger-ja poudarjati gališke posebnosti (eigenthümlichkeiten), ker pred enim letom še so njegovi prijatelji trdili, da ni v Avstriji nobenih posebnosti pri narodih in deželah.

Da stranka, ki je denes v Avstriji na vladi, živi samo od razpora in prepira med narodi, za to imamo zopet nov dokaz. Kakor že povedano, oglasila se je praška advokatna komora proti delegiranji nemških porotnikov za česke tožene novinarje. Zedinili so se bili nemški in česki udje te komore v ono resolucije. Zdaj pa se vladni časniki hudujejo in jeze nad one Nemce, ki so se s Čehi porazumeli. Ali je še kje kako ministerstvo na svetu, kterege listi bi naravnost kazali, da hočejo le ščuvanje enega plemena na drugo, naroda na narod!

Ker hoče vlada vsakako uradnike pridobiti, da bodo pri prihodnjih volitvah agitirali zanj, dala je po finančnem odboru skleniti, da se med uradnike razdeli za letos 5 milijonov goldinarjev. Razdelili se bodo ti milijoni tako, da dobe oni ki imajo na leto več od 2100 gld. po 10%, oni ki imajo več nego 1050 gld. percentov in oni ki imajo manj od 1050 dobe 20 percentov (na Dunaju bivajoči 20%). To je samo za letos. Ob enem je ta odbor sklenil resolucijo, da naj vlada priprave dela definitivno urediti in povečati uradniške plače.

Prusi se pripravljajo na popolno iztrebljenje poljskega jezika na Poznanjskem. Kjer je bil dozdej še poljski jezik uveden v šole in sodnije, bode zdaj s posebno postavbo odpravljen in se bode nemški jezik kot edino pripustljivi povsod uvel. — To se zdi onim nemškim listom, ki so prej svoje predale polnili s kričanjem na Ruse poljski jezik s slovanskim ruskim namestujoče, — popolnoma opravičeno.

Tako imenovano „alabamsko vprašanje“ ki je žugalo mir med Anglijo in Ameriko skaliti, razvzbuja se povoljno. Amerikanska vlada je odgovorila, da ima washingtonska pogodba dosta določeb za prijateljsko poboganje, ker sta se obadva dela zavezala podvreči se razsodbi genevskih sodnikov.

Razne stvari.

* (Dr. Vošnjaku) je — kakor se nam telegrafira — podeljena služba zdravnika pri deželni posilni delavnici v Ljubljani.

* („Zora“) je denes izšla 5. številka. Kdor želi naročiti se na ta izvrstno po g. D. Trstenjaku uredovan list, naj se oglasi pri oporništvu „Zora“ v Mariboru (narodna tiskarnica). Novim naročnikom se more z vsemi dozdej izšlimi številkami postreči. „Zora“ velja 4 gld. na leto. Za ljudske učitelje in dijake pa 2 fr. 50 kr.

* („Slovarček“) na pomoč narodnemu duhovništvu v slovenskem uredu. Spisal in založil R. B. V Mariboru 1872. Natisol F. Skaza in drugovi. To je naslov 38 strani debelega slovarčka, ki ima vse nemške besede, ki se rabijo v župniškem uradovanji, raztolmačene po slovenski. Dobi se pri bukvarjih.

* (V spomin Simona Jenka) napravi marljiva rojanska čitalnica 10. marca besedo. Kolikor nam znano, je ta čitalnica prva, ki se spomni enega mlajših veljakov našega slovstva. To je lepo. — Ali opomenimo tudi, da je že Lessing rekel v imenu pesnikov: „mi hočemo biti več čitani nego slavljani.“ Jenkove pesmi se dobodo pri Giontiniju v Ljubljani, in ako so razprodate, dal bode založnik drug natis narediti, ako se bode po njih povpraševalo. To bode še lepši spomin na Jenka.

* (Posnemanja vredno.) Piše se nam iz Trga pri Črnomlju, da je tamošnji občinski odbor sklenil, da mora vsak, ki se ženi, šest drevesc posaditi in založiti 3 gld. dokler se vidi, da drevesca rasto.

* (V komisijo za dunajsko svetovno razstavo) za kranjsko niso imenovani samo nemškutarji. Sosebno velike kapacitete kakor Doberlet in Plantz niso v imeniku. To jih tako grize in je, da je ljubljanski „Tagblatt“ že dva članka prinesel, ki se hudujeta na narodne ude te komisije.

* (Ljubljanska hranilnica) je dala za stradajoče na Kranjskem 4000 gld.

* (Uboj.) Od sv. Andraža v slov. Goricah se piše „Gospodarju“: 10. t. m. dopoldan so imeli mladeniči iz ho. in vit. občine navadno izpraševanje za velikonočno izpoved. Nekteri od teh so se k izpraševanju pripravljali s pitjem žganja. Po končanem izpraševanju so se zopet sešli in sicer v neki krčmi ter so tam dalje časa kvartali. Toda ta ne sosebno hvale vredna zabava se je počasi spremenila v strašen pretep, pri katerem sta bila dva zelo ranjena eden, da je moral tako vsled svojih ran po 12 ur trajajočih bolečinah drugi dan umreti. Cela fara je bila osupnena nad to ostudno razbrzdanostjo in surovostjo. — Ubiti je bil še komaj 26 let star, in prav vrli narodnjak. Opomniti se mora, da ta od svojih sosrenjčanov umorjeni ni navadno zahajal v takosne družbe, ampak je takrat le po naključbi tje zabredel. — Sodnijsko preiskavanje seje že pričelo, in želeti bi bilo, da bi zadela pravična kazen taiste, ki so uzročili to za vso faro sramotno dogodbo.

* (Drag dar.) Učenka prinese svojemu učitelju (na spodnjem Štajerskem) polič vina in pravi: „Oče se vam priporočijo in želé da bi se vam to vino dobro prileglo.“ Učenik vzame polič in naroči deklici: „Reci očetu, da se lepo zahvaljujem. — Oj tega ni treba,“ odvrne prosta učenka, „saj so ga oče tudi dobili v dar, pa se jim je zdelo prekislo.“ — Kdo se ne domisli Horacijevega gostoljuba, ki sadje ponuja gostu za jesti, pa branečemu se, reče: le jej, prijatelj le, saj mi ni za sadje, sicer bi ga tako svinjam dal.

* (Nemškutarska nehvaležnost.) Celjani ustavoverne barve so jezni na vlado, da jim je ljubega okrajnega glavarja Schönwetterja vzela in jej očitajo samovoljstvo. „Tagespost“ piše o tem in opominja vlado, naj se že samega videza samoljstva varuje, nekoliko vrst pozneje pa ljubeznjiva Gradčanka spominja, da je zadnjo jesen ce-

sarski namestnik Kubeck nenadoma došel v Celje in pregledal uradovanje okrajnega glavarstva in „mogoče je, pravi „Tagespost,“ da je rezultat onega pregledovanja s premeščenjem Schönwetterja v zvezi. Lahko je človek ustavoveren okrajni glavar, s prijetnimi oblikami v občevanji, pa zato še ne mora izpolnovati vseh svojih dolžnosti.“ — Tako mora torej zvesti privrženec ustavovernih bralcev „Tagesposte“ Schönwetter iz tega organa samega izvedeti, da dvomi o natančnem izpolnovanju njegovih dolžnosti! O nehvaležnost je pač plača sveta!

* (Nova pošta) se je odprla 1. marca t. l. v Možgancih blizu Ptuja na Štajerskem.

* (Knez Bariatinski) znan prijatelj Poljakov, je stopil na čelo novemu rusofilnemu društvu. Čedalje bolj se množe med Poljaki razumni politiki.

* (Ogenj) je v Prigoricu blizu Ribnice na Kranjskem osim kmetom hiše in pristave pokončal. Škode je okolo 3500 gl. Polovica pogorelecev je zavarovana.

* (Neizplačane plače.) „Tagespost“ piše, da učitelji v Kozjanskem okraji že sedem mesecev plače niso dobili. To so nasledki postavbe o šolnini!

* (Pomanjkanje ljudskih učiteljev) je ministra za uk in bogočastje napotilo razposlati okrožnico namestnikom, v kateri minister obeta za ljudske učitelje olajšanje glede vojaščine in stipendije za učiteljske pripravnike. Tudi minister nalaga namestnikom, naj deželnim odborom dajo migljaj, da ustanove stipendije za kandidate ljudskega učiteljstva iz deželnih pomočkov.

* (Število državnih (civilnih) uradnikov) v Cislajtaniji iznaša 41.202; vsi vkup dobivajo 29.608.154 gl. letne plače. Na Dunaji je 10.180 uradnikov s 7.420.280 gl. plače; v drugih mestih Cislajtanije je 11.428 drž. uradnikov z 8.728.566 gl. plače; na deželi je 19.594 uradnikov, ki dobivajo 13.449.308 gl. plače. Izmed gornjih jih pride na prve štiri dijetne razrede (nad 2100 g. plače) na Dunaji 386 državnih uradnikov z 1.243.560 gl. plače, na druga mesta 382 z 993.500 gl. plače, na deželo 76 z 206.300 gl. plače. Od 1050 do 2100 gl. plače dobiva na Dunaji 1054 uradnikov vkup 1.559.726 gl.; v drugih mestih 1577 uradnikov 2.409.287 gl.; po deželi 2608 uradnikov 3.731.660 gl. Manj ko 1050 gl. plače dobiva na Dunaji 8740 uradnikov (4.616.094 gl.), v drugih mestih 9469 uradnikov (5.325.779 gl.), na deželi 16.910 uradnikov (9.521.348 gl.)

* (O knjigah in pisateljih), ki so za „Matico“ delali ali delati obljubili, je proročal v zadnjem občenem zboru tajnik sledeče: a) Gosp. Janez Zajec, gimnaz. profesor v Novem mestu, je prevodil Schoedlerjevo mineralogijo in geognostiko; tiskane je 10^{1/2} pôle, b) V „Letopis“ za 1871. leto, ki je razdeljen na tri dele in obsega 42^{1/2} pôle, so pisali. I. del: Poročajoči tajnik „životopis Mat. Debeljaka in Ant. Kosa“, potem „poročilo o odborovem delovanji z imenikom“, II. del: znanstvene razprave: J. Paparat „o turških bojih v XV. in XVI. veku; Davorin Trstenjak „raziskavanja na polji staroslovenske zgodovine in mythologije“; L. Gorencec „ciganje v Angležkej“; Dr. Maks Samec „črtica o vplivu podnebja na človeški organizem in razvitje njegovih bolezni“ — in „spektralno analizo“; Andrejčkov Jože — Gomiljšak „nekaj iz ruske zgodovine“. III. del: lepoznavske spise: L. Gorencec „Adamante“; A. Jeglič „pisma o vedah in umetnijah“; A. Podgorjanski „Pesni“; Lujiza Pesjako-va „Moja zvezdica“ — in „pesni“; Andrejčkov Jože — Gomiljšak „Mačeha in pastorka“; dr. E. H. Costa „bibliografijo slovensko od meseca novembra 1870. leta do konec 1871. leta“. c) Mat. Cigale je preskrbel imenja za III. snopič slovenskega atlanta (Afrika, Avstralija in evropska Rusija), kterege konec tega meseca dovrši Ferd. Kôke na Dunaji. Gosp. Cigale je dalje pričel sloveniti imenja za IV. snopič. Omenjeni dve knjigi, ki obsežata 43 tiskanih pôl in se ravno razpošiljate, s „Koseskijevimi deli“

...polami, ki jih udje že imajo v rokah, in III. snopič slovenskega atlanta, ki se razpošlje konec meseca marcija t. l. — to so roji, ki jih Matica svojim udom da za 1871. l. d) IV. Tušek je poslovenil Pokornijevo „rastlinstvo“ s 350 podobami. e) Fr. Erjavce pa Pokornijevo „živalstvo“ s podobami. Obé te knjigi namenjeni za naše srednje šole in s svojimi prezalimi podobami gotovo všeč vsem društvom, se v Pragi pridno tiskate ter se dovršite do konca meseca marcija t. l., in koj potem razpošljete s III. snopičem atlanta vred. Ker se te dve knjigi že rabite v kranjskih srednjih šolah, zato se je poskrbelo, da učenci v roke dobé njune posamezne natisnene pole. Stroški za obé te knjigi bodo znašali okoli 4000 gld. Posledica teh visokih stroškov pa bode ta, da Matica za 1872. leto ne bode mogla nič drugega dati na svetlo, ako jej ne dojde mnogo zaostalih letnih donoskov ali ako jej ne pristopi mnogo novih udov. Pri vsem tem je odbor vendar naročil IV. snopič slovenskega atlanta s tremi zemljevidi (Nemčijo, Italijo in evropsko Turčijo), ker se mu neobhodno potrebno zdi, da se kmalu dopolni atlant. To pa je bilo mogoče, da se je poprijel gosp. Ferd. Kóke-jeve ponudbe, vsled ktere se imenovani snopič sicer dovrši 1872. leta, a Kóke-ju plača še le 1873. leta. Kje pa ostane poročilo in imenik za 1872. l., ki ju Matica po pravilih ima podati svojim društvom? — Kje je „Le-topis“ za znanstvene in zabavne spise? Temu vprašanju bodi kratki odgovor ta-le: Odbor bode skušal tudi to spraviti na dan, ker se za trdno nadja, da Maticni blagajnici dojde mnogo zaostale letnine in da pristopi mnogo novih udov; kajti kakor je bilo že mimogredé omenjeno, mnogo je še rodoljubov, katerih pogreša letošnji imenik. — Odbor bi rad še kaj več storil; on bi za 1872. l. rad na svetlo spravil IV. snopič Schoedlerjeve knjige, za kateri mu je g. Tušek že izročil dovršen rokopis; rad bi dovršil „Slovenski Štajer“, ktere- ga imata iziti še dva snopiča, ako mu dojdejo dotični rokopisi; rad bi društvom vstregel s katerim snopičem Stanko Vrazove zapuščine, ktero v red deva gosp. dr. Gr. Krek. Tudi Maj-eiger-Šumanovega „narodopisa slovanskega“ nam je v rokopisu došel I. oddelek. — Odbor je sprejel g. Iv. Tuškovo ponudbo, češ, da Matici spiše 6 knjig o človeških delih. (Nov.)

* (Nemci v Ameriki) so bili do zadnjih časov najpohlevnejši pohlevneži. Izneverovali so se svoji narodnosti in se angležili in francožili, ako je to kazalo dobiček. — Zdaj pa kar je „Olle Vilem“ v Berlinu cesar postal, zrastle je tudi ameriškimi Nemcem greben. V agitaciji za prihodnjo volitev predsednika rujejo na svojo pest proti Grantu. Hudujejo se, da so Francozje v Ameriki orožje na prodaj dobili. Vsled te novo zrasle ošabnosti so Nemci v Ameriki od dne do dne bolj sovraženi od Amerikancev vseh jezikov. (Tako se piše nemškimi listom samim na pr. v „A. Allg. Ztg.“). — Nemec si v svoji oholosti pač domišlja, da je nad vse narode vzvišen.

* (Cigan pred sodnijo.) Po srednjem Štajerskem se je lani dolgo ena ciganska tropa klatila, kradla, v shrambe tirala in vse vganjala, kar sploh prebivalstvo na kmetih od ciganov trpeti mora, ako se priženo v kak kraj. Mnoga stvar je že v marsikateri hiši in pristavi izginila, pa niso mogli zaslediti tatov. Enkrat pa nek kmet v svoji sušilnici za lan in konoplje najde velik kup raznega blaga in precej mu pride v glavo, da tukaj ciganje ukradene reči skrivajo. Zvečer gre toraj tisti kmet z enim žandarjem in s kakimi desetimi kmeti čakati k svoji sušilnici in kmalu pride iz bližnjega gozda nekaj rujavokožnih mož, vsak s culo na plečah. Kmetje jih napadejo, pa ciganje pomečejo svoje cule in se spuste v beg; samo nekaterekrat so s samokresi nazaj ustrelili na kmete in žandarja. Enega cigana pa so vendar ujeli in ta je bil 27. februarja t. l. na sedem let ječe obsojen od sodnije v Gradcu.

* (Skladatelj Verdi) je pred kratkim v Milanu ogledoval neko zbirko slik, v kateri je ravno tedaj bil nek slikar, ki je v malih urah skladatelja v resnični velikosti naslikal, kako zeljno salato je, zeljne glave pa so glave vseh živčih slovečih skladateljev.

* (Kraljevi petelin.) Angleški kralji so do sedaj imeli moža, kateri je v postnem času namesto ponočnega stražnika moral s petelinovim glasom ure naznanjati. Sedaj je služba „cock-crower“ karze a (petelina pevca) odpravljena. Ko je ob času, ko je hanoveranski rod prišel na angleški prestol, Juri II. sedel na pepelnico sredo pri večerji, stopi petelin pevec v sobano in naznani s petelinovim glasom, da je ura deset odbila. Juri II. še ni vedel, kaj to pomeni in je mislil, da ga ima za norea ter ga je hotel kaznovati. K sreči so mu o pravem času razjasnili, da je običaj na dvoru, da se v postnem času ponočne ure s petelinovim glasom naznanjajo.

* (Globokost evropskih morij.) V primeri z globokostjo drugih evropskih morij je bal-tiško najplitvejšje. Po večjem je okoli 100 sežnjev globoko, samo okoli Gotlanda ima 180 sežnjev. Jadransko morje ima na najglobočejem mestu 400 sežnjev. Črno morje 1000, srednje-zemsko 2000 sežnjev.

* (Steber iz Salomonovega templja.) V Jeruzalemu so našli pred kratkim četerovoglat steber, kateri je stal v templju Salomonovem, ktere- ga je Herodež veliki zopet postavil. Steber nosi na vseh štirih straneh napis, kateri poganom vhod v notranji prostor templja pod smrtno kaznijo prepoveduje. Jezik tega napisa je grški, ki je bil ob času Herodeža vladajoč po Siriji. Obseg najdenega stebra se popolnem ujema z zaznamkami Josefa Flavija.

* (Prenehanje v pobiranju davkov) je ukazala hrvatska vlada pri krajih in bišah, katerim lakota žuga. Na Kranjskem, kjer so nekateri stanovaleci tudi v hudi stiski, še ne vemo o taki naredbi. Spominjamo se samo, da je de-želni predsednik v zadnjem občnem zboru kmeto

valske družbe rekel, naj dežela poprej kaj stori za stradajoče, potem bode še le vlada.

* (Podzemeljsko železnico) mislijo na-priviti v Londonu. Ona bode 8 do 9 angleških mil (okoli dveh naših) dolga in bode dva dela velikanskega mesta vezala.

* (Eno najstarejših dreves) v Evropi je cipresa blizu mesteca Sommi v Lombardiji. Drevo je že stalo ob času Julija Caesara in ima sedaj okoli 2000 let; Visoko je 106 čevljev. Ko je Na-poleon I. mimo one ciprese svojo vojsko vodil, dal je oster ukaz, naj jo vojaki varujejo.

* (Pikelha v b a.) pokrivalo za glave pr s-kih vojakov, mislijo neki tudi v avstrijski voj-ski uvesti namesto čak!!

* (Mamutov skelet.) V Nusdoru blizu Dunaja so našli skelet ene največjih predpotop-nih živali, namreč mamuta, na zemljiščih, ktera je severnozapadna železnica kupila.

Listnica uredništva. Gospodu Janezu Gorjanu, učitelju v Škofji Loki damo tu javno spričevalo, da on dopisa v št. 22. našega lista ni pisal, da sploh ni v nobeni zvezi z nami.

Za stradajoče slovenske brate naKranjskem

je „Slovenskemu Narodu“ došlo:

	gld.	kr.
Prenesek iz štev. 24 „Slov. Nar.“	226	70
Gosp. Ant. Kajželj, stud. phil. na Dunaji	1	50
„ Martin Kolenko, kaplan pri sv.		
„ Marku niže Ptuja	1	50
Iz Šmarja pri Jelšah je došlo po gosp.		
Franc Skazu 12 gld. darovali so:		
Gosp. Franc Skaza	5	—
„ Martin Ivanc	3	—
„ Ant. Terenčak	2	—
„ Dr. Golob	1	—
„ J. Plešnik	1	—
Iz Leš na Koroškem došlo po g. J. Lipoldu		
8 gld. 20 kr. darovali so:		
Gosp. J. Lipold	2	—
„ J. Gostenčnik	2	—
Več gosp. rudokopov	1	20
Gosp. L. Čuk	1	—
„ R. Elmajer	2	—

Skupaj . 248 90

Administracija „Sl. Naroda“.

Ignacij Zupan iz Kroke na Gorenjskem

izdeluje po nizki ceni dobre in trdne
cerkvene orgle.

O zadnjih, ki sem jih postavil v domačo cerkev,
piše „Danica“: (40—1)

„Pretečeno jesen je postavil v našo podruž-nično cerkev M. B. pri Kapelici domači orglar Nace Zupan jako lepe in dobre orgle. Če se ti že zunanja podoba po okusnem in ličnem slogu zelo dopada, ti bo znotrajna mehanika še toliko bolj všeč. Meh imajo le en sam, kateri je tako na-rejen, da pri vsakem pritisku od dveh strani za-jema sapo in jo zopet na dveh straneh oddaja v veliki sapni oddelek, iz ktere- ga vse orgle preje-majo potrebno sapo. Fraktura je razen poteznih šibic skoz in skoz železna, ter pri vseh udih z mesingom okovana. Vezni in vrtelica so narejene iz medi. Zaklopnice so prav dostojno, djansko, po najnovejši šegi in sploh tako narejene, da se ti ni treba bati, da bi se ktera popolnoma ne zapirala, kar se pri novih orglah jako rado pripeti. Posebno pravo je pa zadel mojster, da je pri le-senih piščalkah piščalkine torbice (labije) namesto s trdim lesom, okoval s cinom. Pojejo lesene pi-ščali vsled tega tako, kakor da bi bile cinaste. Kar se tiče glasu, moramo javno priznati, da je jako prijeten. Spremeni za petje se glasijo mehko, miloglasno, polne orgle pa dajejo čvrst, krepak in živ glas, kateri v mogočnih akordih duh člo-veški povzdigne visoko v nebe- višave.

Orgle obsegajo v manualu polnih 5 osmerk, in v pedalu 21 podnožnic, ter imajo sledeče spre-mene: 1) Principal 8' široko mensuriran, mehkega glasu, iz lepega angleškega cina; 2) oktav 4' ši-roke mere, ves iz cina, mehkega glasu; 3) gamba 8', 10 piščalk iz lesa, druge iz cina, prijetno od-mevajočega glasu; 4) principalno flavto 8', 3 osmerke iz lesa, 2 iz cina, mehkega in okroglega glasu; 5) flavto dulci 4', prijetnega glasu; 6) cevno flavto 4' široko mensurirana, iz cina, mogočnega, zamolklega glasu; 7) tereno flavto 3³/₅, ozke mere, iz cina, ostro režečega glasu; 8) kvint 3', iz cina,

15. februarja 1872 se je odprla

štacuna

Gustava Fabiany-a

CELJI.

Z a l o g a

suknenega in volnatega blaga iz domačih in tujih dežel.

Trakovi, špijce, ovratnice in perilo za gospode, na veliko izbiranje.

Naročbe vsake sorte se po najnižji ceni oskrbe.

(41—1)

Zaloga
iz
fabrik
vse sorte
platna.

Zaloga
manufakturnega
in
moderne-
ga blaga.

ozke mere, trdo ostrega glas; 9) kornet 4', stavljen v drugo osmerko in se v 4. oktavi ponavlja, žvenkajočega glas; 10) miksturo trojno 2'-3', 18³/₄', iz čina, stavljen v oktavo, kvinto in terco, ostro vpijočega glas; 11) Trombacini po 1'-2' iz medi, jeziki iz nemškega srebra; 12) Trombacini po 2'-4', iz medi, jeziki iz nemškega srebra, stavljen v drugo osmerko, lepo prijetnega glas. V pedalu so naslednji spremeni: 1) Subbas 16' iz lesa, široke mere, polnega glas; 2) principalbas 8', iz lesa, močnega glas; 3) bombardon, 8', z jeziki, iz nemškega srebra, mehkega in moč-

nega glas. Vrh tega imajo orgle še sklep (kop-pelzug).

Omenjenega orglarja prečastiti duhovščini z dobro vestjo živo priporočamo itd.

Da je to vse res, kar „Danica“ piše o naših orglah, pritrđimo tudi mi podpisani.

V Kropi, 22. svečana 1872.

Henrich Kohl s. r., fajmošter. Juri Zabrezovnik s. r., benefekijant. Jože Jalen s. r., župan. Karl Pibrovec s. r., 1. srenjski svetovalec. M. Zarnik s. r., učitelj in organist. Franc Pibrovec s. r., srenjski odbornik. Fort. Varl s. r., srenj. odbornik.

Kovane uradno preiskavane **decimálne** **vage** četirioglate oblike:

Nositeljna moč:	1	2	3	5	10	15	cent.
Cena, gld.:	18	21	25	35	45	55.	
Nositeljna moč:	20	25	30	40	50	cent.	
Cena, gld.:	70	80	90	100	110.		

Balancirne vage:

Nositeljna moč:	1	2	4	10	20	30	ft.
Cena, gld.:	5	6	7.50	12	15	18.	
Nositeljna moč:	40	50	60	70	80	ft.	
Cena, gld.:	20	22	25	27.50	30.		

Vage za živino z železnim obročjem in megi (gevit):
Nositeljna moč: 15 20 25 30 40 50 cent.
Cena, gld.: 150 170 200 230 300 350.

Mostne vage:

Nositeljna moč:	50	60	70	80	100	cent.
Cena, gld.:	350	400	450	500	500.	
Nositeljna moč:	120	150	200	300	cent.	
Cena, gld.:	600	650	750	900.		

L. Buganij & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Dalje vse sorte druge vage in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na pošto poduzetje ustreže precej: (11-70)

Haasenstein in Vogler,

najstara in največja

ekspedicija oznanil

v Nemčiji, Avstriji in Švajci,

preskrbe oznanila ali annonse v

vse novine celega sveta

brez uračunanja provizij in poštne po najnižji originalni ceni in imajo svoje etablissements na **Dunaji**, Neuer Markt 11, v **Pragi**, Graben 27, v **Pešti**, Herren-gasse 13, kakor tudi v:

Basel-u.	Berolinu.	Bernu.
Breslavi.	Semnici.	Churu.
Drezdanih.	Erfurtu.	Frankfurtu.
St. Gallen-u.	Genevi.	Halle a. S.
Hamburgu.	Kölnu.	Lausanni.
Leipzigu.	Ljubeku.	Luzernu.
Metzu.	Magdeburgu.	Monakovem.
Neuchâtelu.	Nürnbergu.	Stuttgartu.
	Zürichu.	(38-1)

Epileptični krč

(božjast)

zdravi pismo z zdravilom, ki je za več ko sto ljudem pomagalo

A. Witt,

(60-23)

Linden-Strasse 18, Berlin.

Zdravo spanje,

pripravljeno po ozdravljenih boleznih v prsih in plućah.

Gospoda dvornega založnika **Jan. Hoff-a** centralna zaloga na Dunaji, Kärntnerring, 11.

Görkau, 3. decembra 1871. Izvolite mi prijazno zopet poslati **Vaše tako blagodejne sladove čokolade 5 funtov**. Zadnjič poslano sem neki prijateljci prepuštil, ktera je bila bolna in precej se je bolezen zboljšala.

France Markovitz.

Dunaj. Vaši cenjeni fabrikati, kateri so si zaradi svoje velike zdravilne moči in zaradi svojega posebno **izvrstnega okusa** po pravici svetoven glas pridobili, so **storili tudi pri meni jako vesel učinek**. Moj apetit, ki ni bil ves v redu in moje gostokrat nemirno spanje, oboje je odkar Vaš Hoffov sladovi izleček redno pijem, popolen po moji želji. Vaša sladova zdravilna čokolada, ktero namesto kave uživam, je najboljši surogat za njo in me jako krepeča. Vaši prsi sladovi bonboni so mi pri mojem dolgem kašlju prsi od mučee sline osvobodili. Če za te meni tako blagodejne izdelke govorim, godi se zato, ker sem prepričan, da so izvrstni in mislim, da je moja dolžnost kot človek, storiti druge bolnike, katerim je s tem ustrezno na te realne užitke pozorne.

Jožef Leibenforst, hišni lastnik. Leopoldstadt, Nro. 2.

V **Ljubljani** pravo samo pri gospodu **Martinu Golobu**.

V **Ipavi**: Ant. Déperis.

(13-2)

R. Mayr-jev vesoljni čaj

zoper

(52-11)

putiko in čiščenje krvi.

Priznano izvrstno pomaga ta čaj zoper putiko, protin in trganje, zoper kronična spahnila na koži, odprte rane itd., in je zaradi izvanrednih uspehov kakor tudi zbog nizke cene vse enake predmete daleč prekosil, tako da je v kratkem času ne le na Stajarskem ampak tudi z sosednjih deželah na posebno dobrem glasu.

R. Mayr-jev balzam

za ude mazati.

Hitro potolaži često jako hude protinaste, revmatične in ne-uvodne bolečine; za trganje v sklepkih in mišicah navadno znano pod imeni: bol v križu, zvinenje sklepnih kosti, trganje po udih, bolečina v bedru, tresenje, splošna slabost živcev, hromota, je imenovani balzam kot mazilo poseben pripomoček, ki se je že mnogokrat skazal in se ne da dovolj ceniti.

Cena enega zavitka čaja z navodom je **80 kr.** in **45kr.:** sklenica balzama za ude mazati **80 kr.** a. v. Manj nego en veliki zavitek čaja ali 2 sklenici balzama se po pošti ne pošilja.

Glavna zaloga in razpošiljatev za oba predmeta pri

Richard-u Mayr-ju, lekarničaru v Gleichsdorf pri Gradcu.

Zaloga za **Maribor**: J. W. König, lekarničar v Tegetthof-ovih ulicah; **Celje**: Baumbach-ova lekarnica; **Gradec**: Bratje Öberranzmeyer Drog. in J. Purgleitner, lekarn. „Pri Jelenu“; **Dunaj**: Pezold & Süß; **Celovec**: A. Beinitz, lekarna na starem trgu; **Ptuj**: Gosp. Karagyena, lekar; **Ljubljana**: M. Golob, kupčevalec z medic. zelišči, čaji in dišavami.

Voditeljstvo

avstrijskega Greshama,

društvo za zavarovanje življenja in prihodkov,

daje obče na znanje, da je, ker se je obstoječa kupčijska zveza med gospodoma **Vertnik & Vičičem** nehala,

GLAVNI ZASTOP

gospodu **Antonu Vičič-u** samemu podelil.

Dunaj, 16. februarja 1872.

Podpisani si šteje v čast čestitemu občinstvu gorenje na znanje dati, kakor tudi, da le on je pooblasten denar prejemati in ga pravomočno potrditi, pisarna glavnega zastopa je na velikem trgu v gosp. Mikuževi hiši, št. 255.

V **Ljubljani**, 17. februarja 1872.

Anton Vičič,

Glavni zastopnik avstrijskega Greshama na Dunaji.

(37-2)

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili specijelno za ure so marsiktera s silnim hrupom napravljena in merijo edino na to, da bi prebivalci v provincijah v zanjke ali. Pa naj se vsak varuje kupiti uro, če prodajalec ne more zadosti garancije dati. Jaz ure, ki se pri meni kupijo, vselej, kakor se poljubi, ali vzamem nazaj, ali pa zamenjam, dokaz najstrože solidnosti.

Čudež novega veka

so izvrstno regulirane ure, ki jih prodajam s pismenim izkazom dveletne garancije; one se zato tako dober kup dajejo, da bi se jih mnogo jemalo. Naj torej nobeden ne zamudi priložnosti in naj si pripravi reč za vsako hišo koristno in nepogrešljivo.

Za vse ure se garantira, kakor pri urarju.

1 zelo čedna ura, z lepo okinčano ploščo in emailiranim kazalom	gld. 1.30
1 ravno taka z emailirano porcelanasto ploščo	gld. 1.60
1 tiste sorte z naredbom da bi je	2.80
Vsaka z budilecem 20 kr. več	
1 ura, velike oblike, lepo opravljena, s porcelanasto ploščo	gld. 2.80 do gld. 3.20
1 taka fino okinčana, bogato okinčana, z naredbom, da bi je	gld. 3.30, 4.50
1 ura s prefinim malanim prednim delom in prav pozlačenim okvirom ali z finimi švicarskimi slikarji, ki na njej	gld. 5, 6, 7, 8
Ure za salon iz bronca s steklenim poveznikom in s stalcem, zelo čedna	gld. 2 do 2.60
1 ura največje sorte	gld. 3.20, 4.50
1 ura, dobro konstruirana, angleška, za pote, z budilecem zvezana, kateri gotovo ne pusti spati, velja z vlagališčem	gld. 5
Dobro regulirane švicarske žepne ure z dveletno garancijo, prav čeden fazon z lepo verižico iz novega zlata vred.	gld. 4.50
Prav kinč za vsak salon so sloveče dunajske ure s perpendikelnim, grejo 8 dni in so v krasni 30" dolgi omari zaprte, ena, ki ne bi je gld. 19, če bi je	gld. 28.

Angleške ure za žep,

s prefinim kolesjem iz nikeljna gredo natanko, garantira se za 5 let, da bodo prav šle. To so najbolj zanesljive ure, kar se jih je do sedaj naredilo.

1 cilindronometer ura	gld. 9.50	Angleške umetne ure s posebno finim	
1 ravno taka v ognji pozlačena	gld. 10.50	mudno izpeljanim filigranovim	
1 " s kristalnim steklom	gld. 10.50	kolesjem	gld. 20.—
1 " pozlačena	gld. 11.—	1 remoniar brez ključa	gld. 12.50
1 " z dvojnimi plaščem.		1 " naravnega sorta	gld. 14.—
Savonnet	gld. 13.50	1 " z dvojnokristalnim	
1 ravno taka pozlačena	gld. 14.50	steklom, tako da se kolesje vidi,	
Amerikanske dvojne ure z dvojnimi		če je tudi ura zaprta	gld. 10.50
kolesjem. Te so prej gld. 40 ve-		1 taka, s prefinim sidrom	gld. 13.50
ljale, zdaj le	gld. 18.—	Ure za gospe, fine in elegantne	
Siderne ure, krasno napravljene, s		po	gld. 12, 15, 18
kristalnim steklom	gld. 15.50		

Vsakovrstne ure, tudi take, ki tu niso imenovane, se prodajajo ceneje, ko pri vsakem drugem. Dobro regulirana solnena ura s kompasom, za v žep, po kateri se lahko vsaka druga uravna, velja samo 25 kr.

Urne verižice iz talni-zlata,

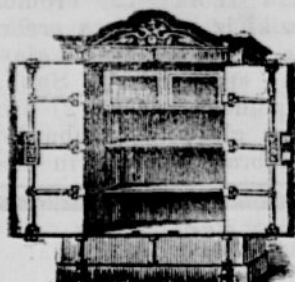
(45—7) najnovejšega krasnega fazona, ki ne stoji v nobenem načinu za verižicami iz pravega zlata, ker so po fazonu prekanljivo ponarejene in zlato barvo vedno obdrže.

1 kratka po 70, 90 kr., gld. 1.20 in gld. 1.50.		1 prav srebrna, 13lotna verižica, v ognji po-	
1 " prefini izpeljana gl. 1.50, 2.25 in 3.		zlačena gld. 3.50, 4.	
1 dolga verižica za okoli vratu, benečanska,		1 prava, 13lotna verižica, dolga, za okoli vratu,	
gld. 1.80 in gld. 2.		po gld. 5.50, 6.50.	
1 ravno taka, prefini izpeljave po gl. 2.50, 3.50.			

Medaljonski najlepše vrste po 50, 80 kr., gld. 1, 1.50. — Medaljonski iz 13lotnega srebra po gld. 250, gld. 3. — 1 zvezek urnih navezkov s 6 različnimi dragotinami, velja le 60 kr.

To se samo in edino dobi v novem velikem kraso-bazaru A. Friedmana na Dunaji, Praterstrasse, 26 navštrje Karlovega gledišča.

Pri razstavi v Gradcu 1870. I. s. zlato svetinjo nadarjena.

Prva štajarska e. kr. priv. tovarna (fabrika) ognja in vzloma varnih

blagajnic [kas] za denar in pisma, miz za pisanje

Vincencij-a Kanduth-a v Gradei,

tovarna: Beethovenstrasse 21,

priporoča svoje iz najboljšega štajarskega blaga, s ključavnicami po posebnih patentih, in najsolidnejše dovršene izdelke, za katere je porok, po jako znižani ceni. Proti primernemu vplačilu na olajšanje p. n. občinstva tudi plačila na svote. Izključljiva prodaja pri

ANTON KORÖSI,

železninar, Griesgasse Nr. 10, v Gradei.

(45)

Jaz Viljelmína Rix

tukaj javno izrekam da sem kot udova ranjk. dra. A. Rixa že osem let edina in sama izdelovalka prave in nepokvarjene original-paste **Pompadour**, ker le jaz poznam skrivnost pripravljania. S tem torej naznanjam, da se odsehnal omenjena pasta Pompadour nepopačena dobiva le v mojem stanovanju na Dunaji, Leopoldstadt, grosse Mohren-gasse 14, 1 Stiege Thür 62; svarim, naj se nikjer druge ne kupuje, ker zdaj nimam ni depota ni filiale in

Prava
Pasta
Pompadour.

Ko bi ne imela za-
željenega vspeha,
bode se denar brez
ovir nazaj poslal.

Pošilja se po pov-
zemi (Nachnahme).

sem vse depote razpustila zaradi ponarejanja. Moja prava pasta Pompadour, tudi čarobna pasta imenova-na, nikdar ne ostane brez vspeha, ki je vzvišen nad vsako pričakovanje edino **garantovano** sredstvo za hitro in nezmotljivo od-pravljjanje vseh mozoljev na obrazi, sajeveev, peg, šinj in ogorcev. Garancija je tako gotova, da se denar retour pošlje, ko bi vspehi izostali. Piskere te izvrstne paste s podukom 1 gld. 50 kr. a. v. (19—24)

Zahvatna pisma se ne razglašajo.

Od petnajstega julija
na novo odprta

národna tiskarnica

F. Skaze in drugov

v Mariboru v koroški ulici, Pöschl-novi hiši šte. 229

si dovoljuje s tem čestitemu občinstvu naznanjati, da je zdaj popolnoma z najnovejšimi pismeni in olepšavanji, kakor tudi z najpopolnejšimi ročnimi- in brzotiskalnicami ter drugimi stroji oskrbljena, in da je v stanu vsa prejeta naročila hitro, elegantno in po ceni izvršiti.

Tiskarnica se priporoča v tisk vzeti posebno: časopise v vseh velikostih, letopise, letna sporočila, literarna dela, koledarje, brošure, računske poročila, zapiske blaga, zapisnike cene, zapisnike društvenih udov, kataloge, račune, fakture, glave na pismen papir, cirkulare, menjice, jedilne liste, vstopnice, diplome, vabilne liste, izkaznice, parte-liste, — dalje vse sorte formulare in tabele za c. k. urade, advokate, notarje, železnocestne in cestno-vozne liste, oznanila za na ogle, v mali in največi obliki, kakor vse tu ne našteje v strok tiskanja, litografije in avtografije spadajoče stvari.

Konečno si dovoljuje č. p. n. občinstvo in posebno gg. advokate in notarje pozorne storiti na svojo

zalogo tiskanih formularov

in priporoča:

Velike dnevne zpisne knjige, 3kratne ekspenzare, 2kratne ekspenzare, oglašljene in vložne pole, interimske liste, slovensko in nemško, pooblastila, v celi ali pol poli, slovensko in nemško, eksekutivske prošnje, protokole, certifikate, konsignacije, in druge formulare.

Prva občna zavarovalna banka „SLOVENIJA.“

Čedalje bolj se neogibnost v obče spoznava, da mora slovenski narod tudi v materijalnem obziru se na lastne noge postaviti, ter se od tujega kapitala, kolikor je mogoče, osvoboditi.

Morebiti niso na nobenem drugem polji te razmere tako ostro vidne, kakor prizavarovanji. Sto in sto tisučev se vsako leto zavarovalnih premij iz dežele iztirava, pomagaje delničarjem tujih društev visoke dividende izplačevati.

Merodajni faktorji: deželni zbori, občinska zastopstva, društva in žurnalistika, so večkrat pripoznavali, da je treba lastno zavarovalno društvo za slovenske dežele osnovati.

To je dalo nekterim rodoljubom povod, popolni operat takega zavarovalnegadruštva na podlagi najbolj zanesljivih statističnih dat in dozrajnih skušenj izdelati dati, ter e. k. ministerstvu predložiti.

Z razpisom dne 25. prosinca l. 1872 je e. k. ministerstvo napravo „prve občne zavarovalne banke Slovenije“ s sedežem v Ljubljani dovolilo.

Banka „Slovenija“ je društvo na delnice, in bo v vsih razdelkih zavarovanja zavarovalo proti odločeni zavarovalnini, to je: proti škodi po ognju, nad revaževanju, po toči in zrealnem steklu, ko bi se strlo, kakor tudi na človeško življenje.

Delnice se bodo brez bankirskega posredovanja neposredno občinstvu oddavale, in na ta način po bolj ugodnem kursu dobivale.

Iz druge strani se bo pa tako tudi glavni namen banke pospeševal, ki obstoji v tem, da se bodo delnice v slovenskem narodu umestile, in bode narod tudi v prihodnje banko v rokah obdržal.

Delnice „Slovenije“ so pripravne prav ugodno kapital nalagati:

1. Na vsako delnico, katerih se bo zdaj razdalo 3000 z imensko vrednostjo od 200 fl., se bo plačevalo po 40⁰/₀, in to po kursu od 85⁰/₀, toraj za eno delnico 68 fl. a. v.

2. Z ozirom na oddajevalni kurs nese delnica stalni dohodek blizo do 6⁰/₀, in

3. vrh tega naddividendo iz čistega upravnega dobička, od kterega je 40⁰/₀ pravilno delničarjem odločeno.

Po dozrajnih skušnjah družih zavarovalnih društev ni dvomiti, da bodo delnice banke „Slovenije“ v kratkem gotovo 12—15⁰/₀ nosile.

4. Vsak lastnik tudi le ene same delnice ima pravico v občnem zboru glasovati osebno ali po oblaščenju, z edino omejitvjo, da nobeden ne sme več kakor 40 glasov zastopati.

5. Vsak delničar pomaga s tem narodnim podvzetjem slovenskemu narodu lastno zavarovalno društvo osnovati ter posrediti, da trdo pridobljeni novci v domači deželi ostanejo.

6. Ker je 15⁰/₀ čistega dobička dobrodelnim namenom odločenih, odpirase tu še drugi vir bankini dobrodelnosti.

7. Skrajno je še povdarjati, da so pripravljeni fondi banke pravilno odločeni, menjice eskomptovati, posojevati na državne in obrtnijske papirje, na posestva proti hipotekarnemu uknjiženju, posestnikom, obrtnikom, skupščinam in občinam, da bo na ta način mogoče v posameznih krajih pamanjkanje denarjev zatreti.

Tarife za raznovrstne oddelke zavarovanja so po najbolj zanesljivih statističnih datih sestavljene in se bo gospodarstvo v vsakem oziru na reelno podlago postavilo. V ta namen se bodo v vsih večih mestih in v posameznih okrožjih nadgledni svetovalci (sestavljani iz delničarjev in zavarovancev) postavili.

Gospodarsko svetovalstvo je iz sledečih oseb sestavljeno: Svetli knez instari grof **Lavoslav Salm Reiferscheid**, grajščak v Novem Celju itd. (predsednik); dr. **Etbin Henrik Costa**, odvetnik in deželni odbornik v Ljubljani, (podpredsednik); **Andrej Pirnat**, posestnik v Ljubljani; **Vekoslav Pesarič**, e. k. sodnije svetovalec v Celju; **Mihael Herman**, deželni odbornik v Gradi; dr. **Jože Ulaga**, profesor bogoslovja v Mariboru; **Jože Hauswirth**, posestnik v Celju; dr. **Štefan Kočevár**, e. k. okrajni zdravnik v Celju; dr. **Vekoslav Valenta**, e. k. zdravstveni svetovalec in profesor v Ljubljani; **Ivan Stuhec**, e. k. sodnije svetovalec v Celju; **Dragotin Ahčin**, trgovec v Ljubljani; **Florian Konšek**, e. k. okrajni predstojnik v pokoji v Ljubljani; dr. **Franjo Radej**, e. k. bilježnik v Mariboru (gospodarski svetovalci). —

(Namestniki): **Jakob Kureš**, e. k. okrajni pristav v Kozjem; **Franjo Šentak**, posestnik na Vranskem; **A. Zvanut**, veliki trgovec na Občini.

Pregledovalni odbor je s sledečih oseb sestavljen; Dr. **Janez Zlatoust Pogačar**, stolni prošt v Ljubljani; **Gustav Tönnies**, lastnik tovarne v Ljubljani; **Jože Debevec**, trgovec v Ljubljani.

Delnice se bodo na ta-le način podpisovale:

1. Za vsako delnico z imensko vrednostjo od 200 gold. se bo vplačevalo 40⁰/₀ po kursu od 85⁰/₀ v gotovini; potem se bodo dobivali medčasni listi.

2. Za 1 delnico je toraj treba 68 gold. v gotovini, od ktere se bo vplačevalo po 20 gold. precej pri vpisovanju, 48 gold. pa v prihodnjih 30 dneh.

3. Vsak podpisani znesek daje od dne vp'ačila 5⁰/₀, oziroma na izdajavni kurs od 85⁰/₀, blizo 6⁰/₀.

4. Vsacemu podpisovalcu je na izvoljo dano, tudi vsih 40⁰/₀ za delnico precej vplačati.

5. Podpisovalo se bode ali pri banki v Ljubljani, ali pri agentih, kterim se bo dalo pooblastilo za to od gospodarskega svetovalstva.

6. Vplačevalo se bo ali pri banki v Ljubljani, ali se ji naj novci po pošti pošiljajo. Agentom naj se plačuje le proti od gospodarskega svetovalstva podpisanim pobotnicam.

Bankina pravila se dobivajo pri banki „Sloveniji“ v Ljubljani, in tudi pojasnila se ustmeno ali pismeno pri njej dovoljno dajejo.

V Ljubljani, dne 24. februarja 1872.

Za ravnateljstvo prve občne zavarovalne banke „SLOVENIJE“:

Knez in stari grof **Salm Reifferscheid** l. r., grajščak itd. itd.
predsednik.

Dr. **E. H. Costa** l. r., odvetnik in dež. odbornik itd. itd.
podpredsednik.

Neverjetno, pa vendar resnično je,

da se spodaj zaznamovane regulirane

ure po tako nizki ceni prodajajo.

- Le gld. 10** prav angleška srebrna cilindrična ura s kristalnimi stekli, kazalom minut, s fino verižico vred iz pravega talmi-zlata, z medaljonom in garantilnim pismom; bolj fine gld. 12, 14.
- Le gld. 19.50** prav angleška, prečno v ognji pozlačen srebrni kronometer z dvojnim plaščem, prečno emailiran, z fino verižico vred iz talmi-zlata, medaljonom in garantilno pismo.
- Le gld. 15.50** prav angleška, prečno v ognji pozlačen srebrni kronometer z enojnim plaščem z verižico vred, medaljonom in garantilno pismo.
- Le gld. 14** prav angleška dobra ura iz talmi-zlata, cilindrična, najnovejši fazon, z dvojnimi kristalnimi stekli, kjer se tudi zaprti ko-lesje vidi, z verižico, medaljonom in garantilnim pismom.
- Le gld. 14** ura v talmi-zlatu z dvojnimi plaščem, savoneto, skakaleem in kristalnimi stekli, z verižico vred iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.
- Le gld. 15 ali 18** prav angleški remontoar à la Prince of Wales, najmočnejše vrste s kristalnimi stekli, kolesjem iz nikla v pravem čistem talmi-zlatu; te ure imajo prednost, da se lahko brez ključa

- navijejo: k takim uram dobi vsaki verižico iz talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred zastoj.
- Le gld. 15 ali 18** čisto majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, z verižico vred iz talmi-zlata za okoli vratu in garantilnim pismom.
- Le gld. 13** srebrna cilindrična ura s skakaleem in močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom vred iz talmi-zlata.
- Le gld. 22** prečna srebrna siderna ura na 15 rubinov z prečno verižico in medaljonom iz talmi-zlata.
- Le gld. 24** srebrna remontoarna ura, ki se da brez ključa naviti, z verižico iz talmi-zlata in medaljonom vred.
- Le gld. 30 do 36** zlatna cilindrična ura št. 3 z verižico iz talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.
- Le gld. 40 do 70** zlatna siderna ura z verižico iz talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.
- Le gld. 24, 26, 28** zlatna ura za gospe z verižico iz talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.

kakor tudi

Srebrna cilindrična ura s 4 rubini . . . od gld. 10 do 12	remontarne ure s sidrom, prave, . . . od gld. 28 do 30	detto dvojni zapor, 8 rubinov . . . od gld. 40 do 48
detto z zlatim robom, na skok . . . od gld. 13 do 14	ve, . . . od gld. 28 do 30	detto emailirane z diamanti . . . od gld. 50 do 65
detto za gospe . . . od gld. 13 do 18	naviti . . . od gld. 28 do 30	sidrne ure s 15 rubini . . . od gld. 35 do 44
na cilindru, z dvojnimi zaporom . . . od gld. 15 do 17	remontarne ure z dvojnimi zaporom . . . od gld. 35 do 40	detto bolj fine, zlat plašč . . . od gld. 45 do 60
detto s kristalnimi stekli . . . od gld. 14 do 17	remontarne ure s kristalnimi stekli . . . od gld. 30 do 36	s sidrom in dvojnimi zaporom . . . od gld. 55 do 58
ure s sidrom na 15 rubinov . . . od gld. 16 do 19	vojne remontoarne ure . . . od gld. 38 do 45	detto z zlatim plaščem gld. 65, 70, 80, 90, 100 do 120
detto, bolj fine, s srebrnim plaščem . . . od gld. 20 do 23	ure na cilindru, zlati št. 3, z 8 rubini . . . od gld. 30 do 36	detto s kristalnim steklom . . . od gld. 45 do 75
s sidrom z dvojnimi zaporom . . . od gld. 18 do 23	ure za gospe s 4 in 8 rubini . . . od gld. 25 do 30	ure s sidrom za gospe . . . od gld. 40 do 48
s sidrom, bolj fine . . . od gld. 24 do 28	detto emailirane . . . od gld. 30 do 36	detto s kristalnimi stekli . . . od gld. 45 do 60
angleške s sidrom s kristalnim steklom . . . od gld. 18 do 25	detto z zlatim plaščem . . . od gld. 35 do 40	detto z dvojnimi zaporom . . . od gld. 50 do 56
vojne ure s sidrom, dvojni zapor . . . od gld. 25 do 16	detto emailirane z diamanti . . . od gld. 38 do 48	remontoarne ure . . . od gld. 70, 80, 90 do 100
	detto s kristalnim steklom . . . od gld. 36 do 45	detto z dvojnimi zaporom od gld. 100, 110, 120 do 150
		Zlate remontoarne ure, ploščate, s steklom gld. 80, 90, 100
		detto, dvojni plašč . . . gld. 100, 110, 120 do 150

dalje

Srebrne urne verižice po gld. 3.50, 4, 5, 6, 7, 8 do gld. 10.
Verižice iz talmi-zlata, kratke, po gld. 1, 1.30, 1.60, 2, 3, 4, 5, 6, dolge, * " 1.60, 2.50, 3, 4, 5, 6 in 7.

Ure se menjujejo.

Vse ure so iz blaga prve vrste in se ne smejo zamenjavati z drugimi navadnesorte.

Za naprej poslan denar ali za pošto povzeteje se vsako naročilo v 24 urah stori in če blago ni po volji, radovoljno se zamenja. — Neregulirana ura za 2 gld. cenejša. — Naznanila cen zastoj. Ura, ki kupčevalci z urami najdejo veliko zalogo vsakovrstnih ur pripravljanih; le ker ure iz prve roke iz Angleškega dobivamo in ker jih mnogo prodamo, nam je mogoče, jih tako po ceni prodajati.

N. Glattau, Uhrmacher, Wien, Kärntnerstrasse Nr. 51, Palais Todesco.

Praktično občinstvo zdaj le redko še kupuje in nosi lišp iz pravega zlata, kateri silo denarja požre, ker za prečudno dober kup imamo, kar pravo zlato (56—9)

ново iznajden metal

Talmi-zlato!

Pravo le tukaj

Pravo le tukaj

Patent N. Glattau-a.

Garantira se, da se ta lišp tudi po dolgoletni noši ne spremeni, da se ne da ločiti od prav zatega in da se po sledeči nizki ceni prodaja, zato da si ga vsakdo pripraviti zamore.

Lišp za gospe:

- 1 krasna broša, kr. 80, gld. 1, 1.20, 1.80, gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- 1 par uhanov 80 kr., gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.
- 1 garnitura broša in uhani po enem okusu gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8, 8.50, 9.
- 1 mičen ovrtnik za gospe, s križcem 85 kr., fin gld. 1, prefin gld. 1.50, najfinjši gld. 2, 2.50.
- 1 težek zapestnik gld. 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7.
- 1 krasen medaljon, kr. 50, 80, gld. 1, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3, najfinjši gld. 3.50, 4, 5.
- 1 eleganten prstan s kamni ali brez njih kr. 50, 80, gld. 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.
- 1 mičen lišp za okoli vratu z medaljonom gld. 2.80, 3, 3.50, 4, 4.50.

Lišp za gospode:

- 1 elegantna, najmodernejša verižica za uro gld. 1, 1.30, 1.60, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, z medaljonom, gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6.
- 1 dolga verižica za okoli vratu, neolčljiva od prav zlate, gld. 1.80, 2.80, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7.
- 1 fina igla za šale ali vratnike, kr. 50, 80, gld. 1, 1.50, 2.
- 1 prefin medaljon za na urne verižice za gospode, gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

- 1 fin prstan za gospode s kamni ali brez njih kr. 50, 80, gld. 1, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4.
- 1 zveček urnih naveskov 40, 60, 80 kr.
- 1 par narbolj modernih gumb za manšete z emailiranimi kamni ali brez njih itd. kr. 50, 80, gld. 1, 1.20, 2, 2.50.
- 1 garnitura predrajenih in manšetnih gumb po enem okusu kr. 50, 70, 85, gld. 1, 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Briljanten lišp, tako izpeljan, ko pravi, tako lišp je iz pravega kineškega srebra ali iz pravega talmi-zlata, kamni iz gorskega kristala, z diamantovim prahom brušenega, tako da nikdar živga blišča ne izgubijo. Najfinjeje sorte so v pravo srebro vkovane.

- 1 broša gld. 1.50, 2, prav fina gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- 1 par uhanov gld. 1.50, 2, popolnem finih gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- 1 par predrajenih gumb gld. 1.10, 1.50, 2.
- 1 par manšetnih gumb, gld. 1.80, 2.80, 3, 3.50.
- 1 igla za ovrtnik gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3.
- 1 briljanten prstan, prefin, gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 4, 5.
- 1 zapestnik z briljantnimi kamni nastavljen, gld. 2, 2.50, 3.50, 4.50, 5.50.

Pred ponarejanjem se var!

Lišp za žalost in črni modni lišp

- v najelegantnejših fazonih iz jeta, lave, bivoloovega rogu in ponarejenega jeta.
- 1 garnitura, broša in uhani po enem okusu le kr. 30, 40, 60, 80, gld. 1, 1.30, 1.50, popolnem fina, gld. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4.
  - 1 braseleta kr. 30, 50, 80, gld. 1, 1.50.
  - 1 verižica za okoli vratu s križcem v bivoloovega rogu kr. 45, v kavčuku kr. 65, 80.
  - 1 garnitura predrajenih in manšetnih gumb kr. 25, 35, 50, 80.
  - 1 urna verižica kr. 20, 30, 50, 80.
  - 1 dolga urna verižica kr. 30, 50, 80.
  - 1 gumba za ovrtnik 5 kr.
  - 1 eleganten obroč za lase gld. 35, 50, 80.

Večno dišeči lišp iz naravnih indijske rastline, ki naravno vonjavo vedno obdrži in je po najnovejši modni nareti. Elegancijeje ko ta lišp ni in zavoljo vonjave je zelo priljubljen. Če gospa garnituro tega lišpa nosi in v kak salon pride, ga v malih minutah parfumira.

- 1 broša kr. 80, gld. 1, 1.20, 1.50, 2, 3.
- 1 par uhanov kr. 80 do gld. 1, 1.20, 1.50.
- 1 braseleta kr. 50, 60, 80, gld. 1, 1.50, 2, 3.
- 1 ovrtnik kr. 60, 80 do gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50.
- 1 urna verižica za gospode, dišeča gld. 1.40.

Kdor te reči hoče, naj se obrne pismo ali osebno samo in edino na

N. Glattau-ov prvi pariški bazar za Avstrijo na Dunaji,

v koroški ulici 51, palača Todesco.

Naročilna pisma se lahko pišejo v vsakem jeziku. Pošiljanje v provinco se godi za povzeteje ali za pred poslan denar. Popolna kazala cen se zastoj pošiljajo, če se želé.

Klic iz Dunaja! Slovenci! Bratje!

Pod varstvom grofa Hohenwarta se je lani veliko slovansko podvzetje na Dunaji utemeljilo. Slovan ni več prisiljen, kupovati potrebno blago pri kakem nemškutarskem judovskem kupcu, kateri ga ne samo goljufava, temveč ga še zaradi njegove narodnosti zasmehuje. To se je sedaj nehalo in vsakdo na nas obrne in za malo denarja najboljšje, najsolidnejše blago dobi.

Razpošiljamo vsak dan za povzeteje:

po gld. 1.54 salonske ure z rečno garancijo vred, večja vrsta po 1.80, ure ki bijejo, po 2.95, 3.25; največja vrsta 5.00.	po 28, 46, 53 ali 84 kr. prodajamo najlepše pah-ljave za gospe; najfinjši veljajo samo gld. 1.20, 1.48, 1.90, 2, 2.80.	po 4, 5, 8, 10 ali 15 kr. najlepši umetni ogenj, ki se lahko v vsaki sobi seže. On je brez duha in nevarnosti. Večji jako lepi veljajo 25, 30, 35, 40, 50. Cele kasete z vsemi sortami napolnjene, velika 154, večja 2.95, največja z vsemi mogočimi po 4.48, zraven tega nauk.	po 9 kr. ena škatlja, v kateri je 5 kosov najfinjšega pečatnega voska.
po 48 kr. lepo sliko Marije ali Jezusa v elegantnem pozlačenem okviru; manjše slike po 32 kr.	po 32 kr. fotograficni album, lep po 60, 80 kr., 1.12, 1.34, jako lep po 1.74, 2.06, 2.93 z muziko 8.35—9.	po 19 kr. 1000 dobrih jeklenih peres, najfinišje sorte 1 karton s 114 peresi 38, 50, 65.	po 25 kr. pravo orehovo olje, s katerim se lahko vsi lasje temno pobarvajo; velika steklenica 45 kr.
po 23 kr. termometer z vlagališčem vred; mali termometri s klobukom po 20 kr.	po 38 krajce politura za hišno opravo, po kateri stara oslepela oprava v nekih urah iako lice dobi, ko nova. Velika steklenica 52 kr.	po 40 kr. ali 60 loterijska igra.	
po 1.30 in 1.80 najlepša urna verižica iz koliničnega zlata, dolge verižice 1.80—2.60—3; najlepša 4—4.50.	po 1.70 dvanajst jednih priprav. Najboljša vrsta po 2.95, 3.80 kr.	po 20, 32, 51 ali 65 imamo najlepše garniture, broše in uhan v zalogi; najfinišje sorte 1.12, 1.43.	
po 68 kr. 6 velikih kosov finega, pravega glicerinskega mila; 1 funt 16 kosov najboljšega mandeljnovnega mila 37 kr.	po 83 kr. in 1.15 dvanajst žlic za jed, kakor zajemavnice 58 kr., zajemavnice za mleko 41 kr., 1 kuhinjski nož 35 kr.	po 83, 1.20, 1.60, 1.80, 2.50 in 3.40 ena magična laterna, s katero lahko vsak duhove pokaže, za 1.80 ali 2 gld. 1 omiljavnica (lavoir) iz posrebrnega metala, ki se tudi v 20 letih ne spremeni.	
po 54 kr. 50 kosov najfinjšega papirja za pisma z zaviti vred; isto barveno 64 kr.	po 74 kr. ali 1.20 lepe vratne verižice za gospe s križcem. Majlepša sorta 2.05 kr.	za 1.40, 1.90 ali 2.93 iz angleškega blaga narejen jako dober dežnik, najfinišje sorte 3.50, 4. za 50, 82, 98 ali 1.20 prodajamo jako elegantne kasete s pripravo za šivanje: najelegantnejše veljajo 1.54, 1.90 in 2.75 kr.	
po 15, 24, ali 32 kr. jako dober nožek; najfinišje sorte 64, 78, 96 kr.	po 4.80 čudovito lepa slika v oljnatih barvah s širokim zlatim okvirom 28" široka, 33" dolga, kazajoča deželo.	po 15 kr. en par finih nogovic; najfinišje sorte 22, 27, 35 kr.	
po 90 kr. ali 1.15 jako lep dalekogled;	po 86 kr. čedno risavno orodje, veliko po 1.48 k.		
po 43 kr. greblje za obleko z rognji in petimi zobmi; velika elegantna sorta 68, 95 kr.	po 1.30 ali 1.55 velik zlat prstan s pečatom z garancijo; najlepši prstai 2.50, 3.		
po 10, 20 ali 30 kr. najboljše glavnički za česanje in prah iz kavčuka.	po 50, 80 kr. ali 1.15 varna ključavnica.		
po 2.10 ali 3 gld. čarovna kasete z mnogimi aparatami za glumnarstvo, k tem nauk v rabi.	po 29 kr. 1 steklenica kjele, s katerim se lahko vsak predmet za vedno zveže.		

Naznanilo! 1 steklenica c. kr. priv. slonove zobne paste, ktera v petih minutah najbolj črne zobe bliščeče bele stori, velja gld. 1.48 in se samo in edino pri nas dobi.

Slovanski narodni Bazar in razpošiljavni posel na Dunaji, Mariahilferstrasse, Nr. 71 A.

Slovanski bratje! pridite osebno ali pišite, kadar gori omenjenih reči potrebujete. Razpošiljamo vse za povzeteje. Trgovcem damo kljub tako nizkim cenam še odpustek.

(21—10) Z visokim spoštovanjem

Čech & Kment.